

SINTEZA
propunerilor și recomandărilor la proiectele chestionarelor pentru
Recensământul populației și locuințelor (RPL) din 2024

Participantul la consultare (expertizare) publică	Conținutul propunerii /recomandării	Argumentarea autorului proiectelor de chestionare
I. Autoritățile publice centrale		
1. Ministerul Sănătății Nr. 03/1042 din 24.03.2023	Lipsa de propuneri și completări.	
2. Ministerul Muncii și Protecției Sociale (MMPS) Nr. 11/1116 din 03.04.2023	<p>Ministerului Muncii și Protecției Sociale menționează despre necesitatea colectării datelor cu privire la persoanele cu dizabilități, care vor contribui la dezvoltarea politicilor bazate pe dovezi.</p> <p>Astfel, propunem revizuirea și extinderea listei variabilelor de recensământ, după cum urmează:</p> <p>1. cu referire la datele despre persoanele cu dificultăți:</p> <p>1) variabila „dificultăți de memorie și/sau concentrare” se expune în următoarea, redacție: „dificultăți de învățare, memorie și/sau concentrare”;</p> <p>2) completarea cu variabila nouă în următoarea redacție: „dificultăți emoționale, psihologice și/sau de sănătate mintală (anxietate, depresie, tulburare de comportament, etc.)”</p> <p>3) „dificultăți generate de alte boli cronice sau afecțiuni pe termen lung (6 luni sau mai mult), (alte dificultăți decât cele menționate mai sus), cu specificarea bolii/afecțiunii”.</p>	<p>Se acceptă parțial.</p> <p>Urmare a propunerii MMPS, precum și a altor parteneri în cadrul consultărilor publice realizate în perioada 17-31 martie 2023, variabila cu privire la dificultățile întâmpinate în desfășurarea activităților zilnice din proiectul chestionarului individual a fost extinsă pentru a cuprinde integral toți șase indicatori în corespundere cu recomandările Grupului ONU de la Washington privind statisticile referitoare la dizabilități (eng. UN Washington Group on Disability Statistics) pentru recensământ și anchete naționale, precum și o opțiune adițională propusă de MMSP, și anume: <i>dificultăți emoționale, psihologice și/sau de sănătate mintală (anxietate, depresie, tulburare de comportament, etc.)</i>.</p> <p>Astfel, din propunerile MMPS, opțiunea 1) a rămas în formula recomandată de Washington Group, opțiunea 2) a fost adăugată, opțiunea 3) nu se regăsește în propunerile Washington Group, este dificil de a răspunde la aceasta,</p>

	<p>2. cu referire la caracteristici economice:</p> <p>1) expunerea variabilei „Persoana a desfășurat activități de voluntariat în săptămâna precedentă recensământului?” în redacție nouă: „Participarea în activități de voluntariat în cadrul unor organizații (sociale, de caritate, religioase, sportive, în comunitate, altele) în ultimele 12 luni”.</p> <p>2) colectarea datelor cu privire la sursele de venit, inclusiv sursa principală de venit, care va servi la determinarea numărului persoanelor care sunt dependente financiar de prestațiile sociale.</p> <p>Necesitatea colectării indicatorilor respectivi, au fost discutați și pe Platformă parlamentară la data de 3 aprilie 2023, unde s-a reiterat importanța acestora.</p>	<p>astfel nu este acceptată, inclusiv pentru a nu spori nejustificat sarcina de răspuns asupra respondenților (populației), cu implicări asupra costului și calității datelor RPL.</p> <p>Astfel de întrebări ar putea fi colectate în cadrul altor cercetări specifice din domeniul sănătății, cu aplicarea unui instrumentar special.</p> <p>Nu se acceptă.</p> <p>Conform recomandărilor UNECE, activitatea de voluntariat nu face parte din lista de variabile obligatorii la recensământ. Totodată, în conformitate cu proiectul Programului de dezvoltare a Sistemului Statistic Național (PDSSN) 2023-2026, colectarea datelor și estimarea „muncii voluntare” se va realiza în cadrul cercetării privind “Utilizarea timpului”. Luând în considerare de asemenea restricțiile ce țin de sarcina de răspuns asupra respondenților (populației), și de costul colectării datelor RPL, nu considerăm oportună colectarea datelor despre activități de voluntariat (fenomen specific anumitor categorii ale populației) în cadrul RPL.</p> <p>Nu se acceptă.</p> <p>Variabila despre venitul populației sau sursa de venit nu se regăsește în Lista subiectelor și a variabilelor de recensământ 2024 agreată în cadrul ședinței Comisiei Naționale pentru recensământul populației și locuințelor din anul 2024 (vedeți Decizia Comisiei nr. 2 din 28 februarie 2023).</p> <p>Totodată, informăm că, informația despre venituri și cheltuielile gospodăriilor, dar și despre aprecierea nivelului de trai (inclusiv venituri bănești lunare care ar satisface necesitățile gospodăriei) sunt deja colectate de BNS în cadrul cercetării realizate pe bază regulată „Cercetarea Bugetelor Gospodăriilor Casnice”. Astfel,</p>
--	--	---

		inclusiunea acestei întrebări în chestionarul RPL nu o considerăm oportună.
<p>3. Ministerului Educației și Cercetării</p> <p>(Răspuns primit prin posta electronica pe 28.03.2023)</p>	Comunică lipsa de propuneri și obiecții.	
<p>4. Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare Republicii Moldova</p> <p>Nr. 02-07/954 din 29.03.2023</p>	<p>Propuneri:</p> <p>1. Referitor la chestionarul ICL se propune:</p> <p>De indicat la pct.24 concretizări referitor la specia de animale agricole și numărul acestora, fiind important în așa mod să identificăm animalele agricole din gospodăriile casnice.</p> <p>Totodată, ulterior, să se identifice respectarea normelor de îngrijire a animalelor în gospodăriile casnice;</p> <p>Referitor la capitolul V se propune de indicat pentru bifare acordul de prelucrare a datelor cu caracter personal, deoarece în acest capitol se indică datele personale ale locatarilor;</p> <p>2. Referitor la chestionarul 2SCL:</p> <p>Se propune de adăugat după pct.13 încă un punct referitor la facilitățile locative, cum ar fi parcare, iluminat trotuar, zonă verde etc.</p> <p>3. Referitor la chestionarul 3P se propune:</p>	<p>Se acceptă parțial.</p> <p>Întrebarea 24 din chestionarul ICL a fost divizată în două întrebări: ”Gospodăria deține păsări agricole?” și ”Gospodăria deține alte specii de animale agricole?”.</p> <p>Totodată menționăm că, destinația întrebărilor privind activitatea agricolă din cadrul chestionarului RPL este de a contribui la identificarea producătorilor agricoli din sectorul agrar, și nu de a colecta date detaliate care fac obiectul Recensământului Agricol (ce va urma).</p> <p>Nu considerăm necesară această prevedere la chestionar, întrucât colectarea și prelucrarea datelor privind RPL reprezintă o obligație legală prevăzută de Legea 231/2022 privind recensământul populației și locuințelor. Totodată, chestionarul va include prevederea despre confidențialitatea statistică și protecția datelor cu caracter personal, care vor fi comunicate respondenților la începutul interviului.</p> <p>Informația propusă nu face parte din obiectul RPL și ar conduce la creșterea sarcinii de răspuns asupra respondenților. Conform art. 3 din Legea nr. 231/2022 privind recensământul populației și locuințelor spațiul adiacent clădirilor rezidențiale nu reprezintă unitate de recensare la RPL.</p>

	<p>De a fi adăugat un punct consacrat deplasării angajatului la locul de muncă, în ultimii ani mulți angajați activează în alte localități, decât cele ale domiciliului, și problema deplasării constituie un element al caracterului economic, gradul de mobilitate a angajaților considerăm că trebuie să fie analizat prin acest punct și a asigura politici în domeniul respectiv.</p> <p>Referitor la pct. 34 se propune de adăugat un punct suplimentar în cazul în care persoana răspunde NU, „Doriți să inițiați o afacere în următoarele 4 săptămâni”, pentru a diversifica cauza răspunsului negativ sau de lăsat rând liber pentru a indica propriul motiv pentru care refuză să caute un loc de muncă.</p> <p>La pct. 41 să fie lăsată o întrebare deschisă „Cu ce alte dificultăți se confruntă persoana în activitățile de zi cu zi” pentru a identifica problemele majore sociale ale populației.</p>	<p>În chestionar este inclusă deja întrebarea (nr. 36) privind localizarea geografică a locului de muncă.</p> <p>Variantele de răspuns, incluse în proiectul chestionarului RPL, corespund recomandărilor internaționale oferind posibilitatea estimării șomajului conform definiției Biroului Internațional al Muncii. Criteriul „disponibilității /dorințe” se referă doar la următoarele 15 zile.</p> <p>Întrebarea 41 a fost completată cu următoarele opțiuni recomandate de Grupul ONU de la Washington privind statisticile referitoare la dizabilități și de Ministerul Muncii și Protecției Sociale: (5) ”<i>dificultăți de comunicare (a înțelege și/sau a se face înțeles(ă) de ceilalți etc.)</i>” și (6) „<i>dificultăți emoționale, psihologice și/sau de sănătate mintală (anxietate, depresie, tulburare de comportament, etc.)</i>”.</p>
<p>5. Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării al Republicii Moldova Nr. 07-806 din 27.03.2023</p>	<p>Comunică lipsa de propuneri și obiecții.</p>	
<p>6. Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale Nr. 04 – 1841 din 31.03.2023</p>	<p>Urmare a examinării proiectelor chestionarelor care vor fi utilizate la recensământul populației și locuințelor din anul 2024, în limita competențelor funcționale, relevăm următoarele.</p> <p>În conformitate cu prevederile Legii nr. 75/2015 cu privire la locuințe și respectarea noțiunilor a legii nominalizate, se propune:</p> <p>I. La chestionarul recensământul populației și locuințelor din</p>	

	<p>anul 2024, 1CL, Chestionar</p> <p>clădire, locuință :</p> <p>1. Compartimentul „I. DATE DESPRE CLĂDIRE” :</p> <p>- la pct. 1. textul „clădirilor rezidențiale” urmează a fi substituit cu textul „blocurilor locative/caselor individuale”;</p> <p>- la pct. 2. textul „locuințelor/încăperilor din clădire” urmează a fi substituit cu textul „apartamentelor/încăperilor locuibile în cămin/încăperilor cu altă destinație decât cea de locuințe”.</p> <p>2. Compartimentul „II. DATE DESPRE LOCUINȚĂ”, 7. Tipul spațiului de locuit:</p> <p>- la pct. 3. textul „spațiul colectiv de locuit (camera profesorului într-un cămin studentesc, etc.)” urmează a fi substituit cu textul „încăperi locuibile în cămin”.</p> <p>3. La compartimentul „III. DATE DESPRE GOSPODĂRIE”, 20 Titlul sub care</p> <p>gospodăria ocupă locuința:</p> <p>- la pct. 2. cuvântul „chiriaș” urmează a fi substituit cu cuvântul „locatar”.</p> <p>II. La chestionarul recensământul populației și locuințelor din anul 2024, 2SCL,</p> <p>Chestionar spațiu colectiv de locuit, pe tot parcursul chestionarului sintagma „spațiul colectiv de locuit” urmează a fi substituită cu cuvântul „cămine”.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Pct. 1 se va adresa doar caselor individuale, pentru a identifica la aceeași adresă alte construcții capitale destinate locuirii (bucătării de vară, saraiuri etc.).</p> <p>Se acceptă parțial.</p> <p>Termenul și definiția de ”locuință” în scopul RPL este definită în Legea nr. 231/2022 privind recensământul populației și locuințelor. Totodată, în materialele instructive și metodologice privind RPL se vor face precizările/explicațiile de rigoare.</p> <p>Se acceptă parțial.</p> <p>Sintagma din paranteză se substituie cu: ”încăperi locuibile în cămin”.</p> <p>Se acceptă parțial.</p> <p>Termenul de chiriaș este folosit cu sensul de ”locatar” din Legea nr. 75/2015 cu privire la locuințe. Totodată, în mod uzual nu se utilizează de către populația țării termenul de <i>locatar</i> și în acest context este riscul ca respondentul să nu înțeleagă sensul acestui termen, fiind afectată astfel calitatea datelor. Totodată, în materialele instructive și metodologice privind RPL se vor face precizările/explicațiile de rigoare.</p> <p>Nu se acceptă.</p> <p>Conform pct. 2 din chestionarul 2SCL termenul de ”spațiul colectiv de locuit” se referă nu doar la cămine, ci cuprinde și alte tipuri de spații colective care pot fi situate pe aceeași adresă, destinate a fi locuite pentru perioade diferite de către grupuri de persoane între care,</p>
--	--	---

	<p>1. Compartimentul „I. DATE DESPRE SCL”</p> <p>- la pct. 1. textul „în clădire, destinată spațiului colectiv de locuit” urmează a fi substituit cu textul „cămin”;</p> <p>- la pct. 2. textul „în clădire rezidențială” urmează a fi substituit cu textul „bloc locativ/caselor individuale”.</p>	<p>în general, nu există legături de rudenie, care sunt reunite, de regulă, în scopuri și interese comune și care pot folosi în comun unele spații și instalații, precum bucătăriile, sălile de mese, băile etc., precum bucătăriile, sălile de mese, băile etc.</p> <p>Nu se acceptă. Conform Recomandărilor Comisiei Economice pentru Europa a Organizației Națiunilor Unite pentru recensămintele populației și locuințelor, runda 2020, termenul de ”clădire rezidențială” înglobează termenul de „bloc locativ/case individuale”.</p>
<p>7. Compania Națională de Asigurări în Medicină Nr. 01-04/1025 din 23.03.2023</p>	<p>Lipsa propunerilor și obiecțiilor.</p>	
<p>8. Confederația Națională a Sindicatelor Nr. 03-02/261 din 27.03.2023</p>	<p>Propunere: La CHESTIONARUL PERSOANA 2P, punctul 42 să fie suplinit cu litera b) cu următorul conținut: Care ar fi venitul necesar per/persoană pentru acoperirea necesităților curente (hrană, servicii comunale, studii, grădiniță, etc.)</p>	<p>Conform Deciziei nr. 2 din 28 februarie 2023 a Comisiei Naționale pentru recensământul populației și locuințelor din anul 2024 variabila despre venitul populației sau sursa de venit nu se regăsește în Lista subiectelor și a variabilelor de recensământ 2024 din Anexa Deciziei. Întrebarea propusă (despre venituri necesare pentru necesități curente) nu face parte din lista întrebărilor recomandate pentru recensăminte ale populației, este foarte dificil de răspunde la aceasta contribuind semnificativ la creșterea sarcinii de răspuns, cu implicări majore asupra calității datelor RPL. Astfel de date, de obicei, sunt subiect al altor cercetări statistice sau sociologice dedicate măsurării nivelului de trai, cu aplicarea unui instrumentar special. Totodată, informăm că informația despre venituri și cheltuielile gospodăriilor, dar și despre aprecierea nivelului de trai (inclusiv venituri bănești lunare care ar satisface necesitățile gospodăriei) sunt deja colectate de BNS în cadrul cercetării continue „Cercetarea Bugetelor Gospodăriilor Casnice”.Astfel, propunerea în cauză nu poate fi acceptată.</p>

<p>9. Comisia Electorală Centrală a Republicii Moldova Nr.CEC-1859 din 31 martie 2023</p>	<p>Propunere: În „Chestionarul clădire și locuință” (1CL), compartimentul I „Date despre clădire” să fie inclus criteriul „Instalații speciale la intrarea în clădire, destinate persoanelor cu necesități speciale”, cu variantele de răspuns „are; nu are”.</p>	<p>Se acceptă parțial - pentru blocurile de apartamente, pentru testare în cadrul RPL de probă.</p>
<p>10. Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova Nr. 4394 din 30.03.2023</p>	<p>Comunică lipsa de propuneri și obiecții.</p>	
<p>11. Agenția Servicii Publice Nr. 01/0499 din 05.04.2023</p>	<p>Pe tot textul proiectelor chestionarelor 1CL „Chestionar clădire, locuință” și 2SCL „Chestionar spațiu colectiv de locuit”, cuvintele „(cod numeric personal)” de substituit cu cuvintele (numărul de identificare de stat al persoanei fizice), potrivit prevederilor Concepției sistemului informațional automatizat „Registrul de stat al populației” și ale Regulamentului cu privire la Registrul de stat al populației”, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr.333/2002.</p> <p>Totodată, propunem ca chestionarul 1CL „Chestionar clădire, locuință” să cuprindă informații despre adresa clădirii și numărul cadastral al acesteia. Suplimentar, comunicăm că registrul bunurilor imobile nu conține informație completă despre clădirile/ locuințele amplasate în localitățile rurale în care nu a avut loc înregistrarea primară masivă. Date complete, potrivit informației din chestionar, sunt despre clădiri și locuințe din toate orașele de pe teritoriul Republicii Moldova și satele din mun. Chișinău și mun. Bălți.</p> <p>Pct.3 al chestionarului 1CL la rubrica „din ele locative” nu există așa date în Cadastrul bunurilor imobile (în continuare CBI);</p> <p>pct.4 Clasificator MATERIAL_WALL (Anexa nr. 1) în CBI;</p> <p>pct.6 în CBI nu există așa date;</p> <p>pct.7 Clasificatoare CLASSIFIER_APARTMENT (Anexa nr. 2),</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Adresa este inclusă în câmp separat pentru colectare de la fiecare locuință. Toate datele existente în RBI sunt preluate în baza spațială a BNS, astfel că toate datele colectate în recensământ automat vor fi legate de codul cadastral.</p> <p>Nu este necesar ca datele care se colectează la recensământ să se conțină și în Cadastrul bunurilor imobile. Anume RPL vine să completeze datele care nu se regăsesc în alte surse de informație.</p>

	<p>CLASSIFIER_STRUCT_LEVEL1 (Anexa nr. 3) în CBI;</p> <p>pct.9 „Suprafața locuibilă” este colectată doar în categoria „Apartamente”</p> <p>pct.10 „Numărul camerelor de locuit” este colectată doar în categoria „Apartamente”;</p> <p>pct.11 nu există așa date în CBI;</p> <p>pct.12 Clasificator WATER (Anexa nr. 4), care se referă la apeductul cu apă rece (p.a). Referitor la apa „caldă” (p.b) nu este colectată astfel de informație;</p> <p>pct.13 referitor la Baie si WC avem doar opțiunile „DA” si „NU”;</p> <p>pct.14 Clasificator SEWERAGE (Anexa nr. 5) în CBI;</p> <p>pct.15 Clasificator HEATING (Anexa nr. 6) în CBI;</p> <p>pct.16 nu există așa date în CBI;</p> <p>pct.17 nu există așa date în CBI;</p> <p>pct.18 nu există așa date în CBI.</p> <p>Totodată, menționăm că în conformitate cu prevederile Legii cu privire la schimbul de date și interoperabilitate nr.142/2018 și ale Hotărârii Guvernului nr. 211/2019 privind platforma de interoperabilitate (MConnect), consumul de date urmează să fie asigurat prin Platforma guvernamentală de interoperabilitate MConnect.</p>	<p>Totodată, informația colectată în cadrul recensământului va permite analiza cu datele care se regăsesc în CBI și în alte surse de date administrative, iar ulterior să fie posibilă trecerea treptată la un recensământ bazat pe registre.</p>
<p>12. Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene</p>	<p>Nu au parvenit propuneri.</p>	
<p>13. Ministerul Apărării</p>		
<p>14. Ministerul Culturii</p>		
<p>15. Ministerul Mediului</p>		
<p>16. Ministerul Energiei</p>		
<p>17. Agenția de Guvernare Electronică</p>		

18. Agenția Relații Funciare și Cadastru		
19. Agenția Relații Interetnice		
20. Biroul Relații cu Diaspora		
21. Consiliul pentru egalitate		
22. Cancelaria de Stat		
23. Ministerul Justiției		
24. Ministerul Finanțelor		
25. Ministerul Afacerilor Interne		
II. Experți naționali, reprezentanții societății civile		
Anastasia OCERETNII , doctor, conf.univ <i>(opinie exprimată în cadrul evenimentului public din 23.03.23)</i>	La întrebarea 31 când vorbim despre ocupație, ar fi cazul să ne gândim la opțiunea multiplă pentru a acoperi și persoanele cu dizabilități care activează în câmpul muncii.	Se acceptă. La întrebarea 31, din secțiunea <i>Caracteristici economice</i> , respondenții singuri se auto-identifică în funcție de „statutul ocupațional / economic principal”. Variantele de răspuns sunt formulate conform Recomandărilor Comisiei Economice pentru Europa a Organizației Națiunilor Unite (UNECE) pentru recensămintele populației și locuințelor, runda 2020 , p. 498 (1.forța de muncă, din care 1.1 ocupare, 1.2 șomaj; 2 populație în afara forței de muncă, din care: 2.1 elevi/studenți, 2.2 pensionari, 2.3 casnici/e și 2.4 alte persoane). În funcție de cum se auto-identifică, persoanele cu dizabilități vor putea fi raportate la mai multe situații (persoane ocupate – care lucrează, elevi/studenți, casnice, pensionari - persoane cu dizabilități care nu lucrează și sunt beneficiari de pensie de dizabilitate etc.
	La întrebarea 37 ar trebui de revizuit filtrele, deoarece nu este clar cine va răspunde la această întrebare.	La întrebarea 37 răspund persoanele care au răspuns la întrebarea 36 opțiunea 2. Versiunea electronică (CAPI) a chestionarului va permite optimizarea fluxului de întrebări și aplicarea multiplelor filtre pentru o mai bună

<p>(opinie expusă în scris în adresa BNS)</p>		claritate a întrebărilor pentru respondenți și asigurarea calității informației.
	Cui i se adresează întrebarea nr. 30 dacă știe să citească și să scrie?	Această întrebare este pentru cei care vor declara la nivelul de educație absolvit <i>fără studii</i> .
	<p>Sugestii cu privire la chestionarul adresat persoanei:</p> <p>1) la întrebarea 31 se propune ca să se aplice modalitatea multiplă de alegere a răspunsului, pentru a asigura acoperirea persoanelor care combină activitatea de muncă cu alte statuturi ocupaționale (student, dar și angajat în câmpul muncii; persoană cu dizabilități angajată în câmpul muncii, etc.).</p> <p>2) la întrebarea 36, la itemul 2 de indicat trecerea la întrebarea 37.</p> <p>3) la întrebarea 29, al itemul 1 (fără studii) de indicat trecerea la întrebarea 30 (dacă știe să citească/scrie)</p>	<p>Întrebarea 31 se referă la statutul ocupațional principal, formulată în conformitate cu pct. 498 din Recomandările UNECE.</p> <p>Când nu este indicată trecerea (săgeata) la o întrebare, atunci interviul continuă cu întrebarea următoare.</p> <p>Pe tabletă acest lucru va fi mai clar.</p>
<p>Dorin Lozovanu doctor, Cercetător Științific Coordonator în demografie Institutul de Ecologie și Geografie, Universitatea de Stat din Moldova Muzeul Național de Etnografie și Istorie Naturală din Moldova Președinte al Asociației de Geografie și Etnologie din Moldova Expert în cartografie, Ministerul Educației, Culturii și Cercetării a Republicii Moldova</p> <p>Expert în grupul de lucru pentru RPL 2024, BNS</p> <p>(opinie expusă în scris în adresa BNS)</p>	<p>1. La întrebarea 28: De corectat formularea întrebării: <i>Căror tipuri de etnii considerați că aparțineți?</i> în sintagma: <i>Cărei etnii considerați că aparțineți?</i></p> <p>Propunerea de a include la această rubrică <i>răspuns multiplu</i>:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Deși prezintă interes de a cunoaște și identitatea multiplă, care poate deriva din una primară și altele secundare, această propunere complică foarte mult sarcina recenzorilor și este contrară tradiției existente la toate recensămintele de pînă acum din Moldova, dar și la nivel european sau mondial. - Nu există o recomandare expres și nici un standard al normelor UE, ONU sau altor organizații internaționale care să stipuleze obligativitatea sau necesitatea folosirii formei de răspuns multiplu la această întrebare. Majoritatea statelor din cadrul UE și aproape toate la nivel mondial nu au implementat astfel de normă, de răspuns multiplu sau măcar dublu la identificarea etnică. Ca exemplu relevant avem RPL din România 2021, unde nici nu a fost discutată o astfel de propunere, fiind răspuns clasic singular, precum și la majoritatea absolută a celorlalte state europene și din lume. - Singurele state care au introdus opțiunea de identitate etnică dublă, doar la ultimele recensăminte, sunt Ungaria, Cehia și 	<p>Se acceptă parțial. Întrebarea a fost reformulată cu prevederea de răspuns multiplu: <i>“Cărei etnii considerați că aparțineți? (se vor indica 2 opțiuni)”</i>.</p>

	<p>Slovenia. În urma analizei metodologiei, instrucțiunilor și chestionarului la această rubrică este important de remarcat: Nu există nicăieri răspuns deschis și multiplu Identitatea etnică este limitată la două rubrici separate: - identitatea etnică de bază (primară) - identitatea etnică auxiliară (secundară) Exemplul cel mai elocvent, Chestionarul RPL Ungaria se prezintă în felul următor: (34) <i>De care naționalitate condeerați că aparțineți?</i> (35) <i>Dacă în afara celor menționate mai sus aparțineți și de vreo altă naționalitate?</i></p> <p><i>Recomandabil: de păstrat o singură identificare etnică, cum este la toate recensămintele din trecut din spațiul nostru și cum este la majoritatea statelor din Europa și lume.</i></p> <p>Dacă se consideră oportun includerea identității multiple, aceasta poate fi doar în forma a 2 categorii, cu întrebări și rubrici separate: identitatea etnică primară (principală) și identitatea etnică secundară (auxiliară), sau cum apare în chestionarele pilot care au introdus această rubrică în Ungaria, Cehia și Slovenia: dacă mai aveți și altă identitate etnică, cu varianta de NU și de DA, unde respectiv se trece cea de a doua. Alte variante de inventat special pentru Moldova nu văd sensul și ar complica mult lucrul la recenzie.</p>	
	<p>2. Pentru toate întrebările: 28, 29, 30, 31, 32: Majoritatea statelor UE și majoritatea celorlalte state folosesc lista predefinită la categoriile de etnie, limbă, religie. Chestionarele, inclusiv cele mai recente, pentru RPL din România, Bulgaria, Ungaria, Cehia, Slovenia, Estonia, Marea Britanie, Lituania, Letonia, Georgia etc. folosesc expres lista de categorii etnice, lingvistice și religioase. În cazul celor mai recente recensăminte (România, Cehia, Slovenia, Ungaria etc.) acestea sunt incluse direct la opțiunea de alegere pe tabletă. Desigur că există opțiunea: <i>altele</i> unde se specifică prin includerea de recenzor conform declarației specifice. La fel este opțiunea de a nu declara identitatea etnică, lingvistică și confesională, deși din discuția cu colegii din România, sistemul</p>	<p>Se acceptă. Se preconizează ca versiunea electronică a chestionarului (CAPI) să prevadă lista predefinită la categoriile de etnie, limbă, religie, care va fi consultată cu instituțiile interesate și experți naționali în domeniu.</p>

	<p>nu permitea să treci mai departe dacă erau ignorate aceste întrebări, deci practic era obligatoriu de declarat.</p> <p>Statele care la ultimele recensăminte au avut rubricile libere de completat fără liste predefinite la categoriile de etnie, limbă și religie sunt de exemplu Federația Rusă, Serbia, Croația și altele, dar în majoritatea cazurilor și acolo au avut anexa la instrucțiuni lista categoriilor etnice, lingvistice și confesionale.</p> <p>Argument: Scopul recensămintelor este să colecteze și proceseze cât mai corect, clar și de folos public informația solicitată. Rubricile ce țin de identitatea etnică, lingvistică și confesională sunt printre cele mai complexe și care solicită mult lucru la prelucrarea și ajustarea datelor. Respectiv, sarcina este să obținem un set de date cât mai elocvent și adecvat, procesarea cât mai facilă a acestora și ușurarea / simplificarea pe cât posibilă a lucrului recenzorilor pe teren. Prin stabilirea categoriilor predefinite, bine cunoscute și clare la toate aceste categorii, se vor diminua erorile (deseori cele gramaticale, de o literă sau simbol, care la procesare dau rezultate eronate, experiența există și la recensămintele trecute din Moldova și la alte state, Federația Rusă de exemplu) și se va ușura cu mult sarcina recenzorilor și timpul celor recenzați.</p> <p>Recomandare: <i>Stabilirea predefinită a principalelor categorii etnice, lingvistice și confesionale. Acestea sunt foarte clare și bine stabilite și ar acoperi peste 98% din cei recenzați. Rubrica lăsată la alta poate oricând fi completată separat, scrisă de cel care recenzează.</i></p> <p>Important este ca recenzorul să întrebe corect și să arate persoanei categoria la care a fost inclus pentru acceptul expres al acestuia! Majoritatea statelor, inclusiv din UE au practicat în cele mai recente recensăminte realizate inclusiv digital lista de categorii predefinite de selectat.</p> <p>Argumentele aduse că există vreo recomandare / standard al UE ca aceste rubrici trebuie să fie lăsate goale și completate cu pixul sau digital scrise nu are nici o justificare, cred că la recensămintele României, Bulgariei, Ungariei, Cehiei, Slovaciei, Estoniei etc., toate state membre UE, au fost bine analizate și expertizate chestionarele ca să fie acceptate în așa formă.</p>	
--	--	--

	<p>Trebuie ținut cont de asemenea, că anume statele din Europa centrală și de est au o tradiție și expertiză mult mai mare și de tradiție la recenzarea categoriilor etnice, lingvistice și confesionale. Statele din Europa de est și de sud nu se remarcă prin expertiză și cunoștințe deosebite în acest domeniu, iar în statele anglo-saxone (Marea Britanie, Irlanda, SUA) categoriile sunt cele de tip rasial și migrațional, total diferite și specifice istoriei acestor state, deși la fel, aceste categorii sunt predefinite, cu lista de unde se alege.</p>	
	<p>Recomandări suplimentare:</p> <p>1. Dacă se dorește includerea cunoașterii limbajului semnelor surdo-mut, aceasta trebuie să fie o rubrică separată, deoarece persoanele surdo-mute inclusiv posedă una din limbile existente, iar limbajul de gesturi nu reprezintă un echivalent al limbii, este doar o formă specifică de comunicare. Majoritatea chestionarelor din alte state nu prezintă această rubrică, însă este binevenită și poate fi inclusă foarte simplu prin două opțiuni, cum este practica la chestionarele care îl au: Cunoașteți limbajul semnelor pentru surdo-muți: DA / NU</p> <p>2. Majoritatea statelor din spațiul ex-Sovietic, inclusiv cele din UE (Estonia, Letonia, Lituania), dar și alte state, au considerat importantă următoarea întrebare: Cunoașteți limba de stat? DA / NU Ținând cont de realitățile Republicii Moldova consider că este important și util să fie inclusă astfel de întrebare separată, după limba vorbită de obicei.</p> <p>3. Recomand, conform practicii la toate recensămintele moderne realizate digital, ca la maximum unde este posibil să existe lista opțiunilor predefinite care pot fi ușor selectate.</p> <ul style="list-style-type: none"> - La cetățenie: lista statelor / fără cetățenie - La locul nașterii, domiciliu etc. unde apar unități administrative și localități <p>Să fie lista raioanelor / municipii, care se selectează, apoi în cadrul la fiecare localități, care se selectează, prin scrierea primei litere se dă opțiunile care încep cu această literă.</p> <ul style="list-style-type: none"> - La ocupații: lista pe domenii, profesii, cu opțiunea alta _____ - La educație / nivel studii 	<p>Se acceptă parțial.</p> <p>Cunoașterea limbajului de gesturi va putea fi indicată la categoria <i>Altă limbă (de specificat)</i></p> <p>Cunoașterea limbii de stat va putea fi determinată pe baza răspunsurilor la cele 3 întrebări despre limbi:</p> <p><i>Care este limba maternă?</i></p> <p><i>Care este limba vorbită de obicei?</i></p> <p><i>Ce alte limbi mai cunoașteți? (răspuns multiplu)</i></p> <p>La întrebările din chestionar (unde va fi cazul) se vor utiliza liste predefinite (clasificatoare, nomemclatoare).</p>

<p>Anatol Gremalschi, profesor universitar, doctor habilitat în științe tehnice</p> <p>Expert în grupul de lucru pentru RPL 2024, BNS</p> <p><i>(opinie expurimată la evenimentul public din 23.03.23)</i></p>	<p>Rugăm să publicați clasificatoarele la care faceți referință prin "Selectați".</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Toate clasificatoarele utilizate la RPL urmează a fi publicate pe pagina web oficială a BNS.</p>
<p>Ion Duminică, doctor în științe politice</p> <p>Expert în grupul de lucru pentru RPL 2024, BNS</p> <p><i>(opinie expurimată la evenimentul public din 23.03.23)</i></p>	<p>La compartimentul II. CARACTERISTICI ETNO-CULTURALE care este o rubrică principală pentru comunitatea de etnie romă, deoarece toate rapoartele care se fac pe etnia romă se bazează pe date statistice. Noi suntem țară cu familii mixte și nu avem etnii curate. Propunerea este ca după întrebarea Cărei etnii considerați că aparțineți? Să fie adăugată întrebarea: Cărei etnie aparțin părinții dvs.: mama și tata? Deoarece noi avem foarte multe persoane care nu-și declară apartenența etnică, reieșind din faptul că este foarte greu să se determine. În Republica Moldova avem persoane care se identifică și ca moldoveni și ca ucraineni, și ca romi, și ca găgăuzi, și ca bulgari. Există multe persoane care au o dublă apartenență etnică. Aceasta ar fi un stimul pentru unele persoane care evită această identificare ca să fie într-un fel promovată.</p>	<p>Se acceptă parțial.</p> <p>Conform pct. 707 din Recomandările Comisiei Economice pentru Europa a Organizației Națiunilor Unite pentru recensămintele populației și locuințelor, runda 2020 "...Din cauza caracterului subiectiv al întrebării, împreună cu cerința de a permite unui număr tot mai mare de persoane de etnie mixtă să se identifice (și/sau copiii lor) ca atare, necesită ca informațiile despre etnie să fie obținute prin autodeclararea respondentului...". Iar pct. 705 din aceleași recomandări, prevede colectarea datelor despre etnii doar pentru persoana vizată și alți membri ai aceleiași gospodării (nu și alte rude, din componența altor gospodării).</p> <p>Astfel, gospodăriile recenzate vor avea posibilitatea să-și declare apartenența etnică a membrilor săi (inclusiv părinți și copii din componența acestora), precum și să indice răspuns multiplu (cu 2 etnii de declarat).</p>
<p>O a doua propunere este cu privire la limba vorbită de obicei. Această sintagmă „de obicei” este una abstractă. Ar fi bine să fie specificat: Ce limbă vorbiți în familie, la serviciu și-n comunitate pe lângă limba maternă? Să existe astfel aceste trei compartimente: Limba maternă; limba vorbită în familie; limba vorbită în comunitate și limba vorbită la serviciu. Și deja ce alte limbi mai vorbiți?</p>	<p>O a doua propunere este cu privire la limba vorbită de obicei. Această sintagmă „de obicei” este una abstractă. Ar fi bine să fie specificat: Ce limbă vorbiți în familie, la serviciu și-n comunitate pe lângă limba maternă? Să existe astfel aceste trei compartimente: Limba maternă; limba vorbită în familie; limba vorbită în comunitate și limba vorbită la serviciu. Și deja ce alte limbi mai vorbiți?</p>	<p>Se acceptă parțial.</p> <p>Întrebările despre limbă au fost selectate în conformitate cu pct. 723 din Recomandările Comisiei Economice pentru Europa a Organizației Națiunilor Unite pentru recensămintele populației și locuințelor, runda 2020. De asemenea, pentru altă limbă vorbită se va oferi posibilitatea unui răspuns multiplu.</p>
<p></p>	<p>La compartimentul III. CARACTERISTICI EDUCAȚIONALE, studii medii incomplete este o reminiscență sovietică și noi nu mai avem studii medii incomplete. Avem studii primare, gimnaziale,</p>	<p>Se acceptă parțial.</p>

	<p>liceale și altele. E o altă întrebare că avem foarte multe persoane de etnie romă care au studii nefinalizate, cu abandon și trebuie de specificat la ce nivel au fost abandonate aceste studii, la studiile primare, gimnaziale sau la studiile liceale, sau universitare.</p>	<p>Întrebarea din chestionar se referă la nivelul de educație absolvit la data de referință a RPL și pentru că este adresată atât absolvenților din cadrul sistemului de învățământ actual, cât și celor cu studii obținute în trecut, opțiunile de răspuns incluse în chestionar prevăd diverse tipuri de studii absolvite.</p> <p>Date despre abandonul școlar sunt elaborate de Ministerul Educației și Cercetării pe baza datelor administrative colectate regulat, pe nivele de educație.</p>
<p>Coaliția „Vocea Romilor”</p> <p><i>(opinie expusă în scris în adresa BNS)</i></p>	<p>Sintagma interogativă „Căror tipuri de etnie considerați că aparțineți?” – să fie înlocuită cu: „Care este apartenența etnică acceptată de Dstră, în baza criteriilor: biologic (relație paternă sau maternă; teritorial (locul nașterii); național (deținerea unei cetățenii); lingvistic (vorbitor nativ/pasionat al unei limbi); religios (practicant/credincios al unei confesiuni)?”</p> <p>În cazul prezenței copiilor minori (0-15 ani), se propune adițional să fie inclusă întrebarea: „Care este apartenența etnică a copiilor Dstră, în baza criteriilor: biologic (relație paternă sau maternă; teritorial (locul nașterii); național (deținerea unei cetățenii); lingvistic (vorbitor nativ/pasionat al unei limbi); religios (practicant/credincios al unei confesiuni)?” Structura propusă pentru această întrebare este voluminoasă, însă, totodată, aceasta are o semnificație mai coerentă, evitând confuziile generate de asumările iraționale ale respondenților aferente identității lor etnice.</p> <p>Sintagma interogativă „Cărei religii considerați că aparțineți?” – să fie înlocuită cu: „Care este apartenența religioasă acceptată de Dstră?”. În cazul prezenței copiilor minori (0-15 ani), se propune adițional să fie inclusă întrebarea: „Care este apartenența religioasă a copiilor Dstră?”</p>	<p>Se acceptă parțial.</p> <p>Întrebarea a fost reformulată cu prevederea de răspuns multiplu: “<i>Cărei etnie considerați că aparțineți? (se pot indica 2 opțiuni)</i>”, ceea ce este în conformitate cu recomandările UNECE pentru recensăminte și practicile internaționale în domeniu (ex. Ungaria, Cehia și Slovacia au utilizat o astfel de format al întrebării).</p> <p>Nu se acceptă.</p> <p>Întrebarea se referă la respondentul adult care va participa la interviu, cât și la persoanele pentru care se va realiza interviu proxy (inclusiv copii) – astfel dublarea întrebării nefiind relevantă. Formularea întrebării fără modificări urmează a fi testată la recensământul de probă.</p>

	<p>Sintagma interogativă „Care este limba maternă?” – să fie ajustată cu: „Care este limba maternă pe care o posedați Dstră?”.</p> <p>Această ajustare va evita răspunsurile confuze recepționate de la respondenți aferente asumării unei limbi materne (practicate de fapt, de părinții acestora, de obicei, în mediul casnic) – pe care, în realitate, aceștia nu o posedă, neavând capacități cognitive elementare să comunice în această limbă.</p> <p>Sintagma interogativă „Care este limba vorbită de obicei?” – să fie ajustată cu: „Care este limba vorbită de obicei de către Dstră în mediul casnic, în comunitate, la serviciu?”</p> <p>Această ajustare va facilita la formularea adecvată a răspunsului de către respondenți. Pot să fie acceptate și răspunsurile bilingve; de exemplu, eventual, într-o localitate din UTA Găgăuzia (mun. Comrat sau or. Ceadâr-Lunga), de obicei, în mediul casnic se vorbește limba găgăuză, bulgară sau romani, iar în comunitate și la serviciu se comunică în limba rusă.</p> <p>Sintagma interogativă „Ce alte limbi mai cunoașteți?” – să fie înlocuită cu: „Mai sunt alte limbi în care comunicați Dstră?”.</p> <p>În versiunea preliminară, sintagma interogativă propusă:</p> <p>„Ce alte limbi mai cunoașteți?” – generează involuntar un sentiment de „fudulie ascunsă” la unii respondenți, care se străduie să se prezinte ca „niște persoane supra-deștepte”, furnizând un răspuns subiectiv. Cunoscând câteva cuvinte din alte limbi, respondenții se supra-apreciază și de fapt, ei cred că în realitate cunosc aceste limbi.</p> <p>În cazul înlocuirii verbului „a cunoaște” cu „a comunica” – respondentului îi va fi adresată o sintagma interogativă cu un conținut mai pragmatic. Astfel, respondenții vor fi mai responsabili la formularea răspunsurilor, reieșind din faptul că „cunoașterea a câteva cuvinte... într-o altă limbă” nu este similară cu „capacitatea de a comunica... într-o altă limbă”.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Întrebările despre limbi au fost selectate și formulate în conformitate cu pct. 723 din Recomandările Comisiei Economice pentru Europa a Organizației Națiunilor Unite pentru recensămintele populației și locuințelor, runda 2020, și practicile internaționale (multe din țări limitându-se la o singură întrebare despre limba maternă). În cazul RPL din Moldova, au fost formulate 3 întrebări (cu 2 mai mult decât la RPL 2014) și pentru întrebarea privind altă limbă vorbită se va oferi posibilitatea unui răspuns multiplu. Aceste 3 întrebări, urmează a fi testate la recensământul de probă.</p> <p>Cu privire la propuneri, considerăm că redactările propuse ar necesita clarificări adiționale despre semnificația acestora, ceea ce ar duce la o extindere nejustificată a dimensiunii chestionarului și timpului de recenzare (astfel de aspecte, ca de exemplu cu privire la gradul de posedare a anumitelor limbi fiind subiect al cercetării în cadrul studiilor sociologice tematice).</p>
<p>Ludmila Malcoci, prof., dr.hab.</p>	<p>Keystone Moldova, de comun acord cu Alianta ONG-urilor în domeniul dizabilității, au analizat chestionarele propuse pentru Recensământul populației din anul 2024 din perspectiva</p>	<p>Se acceptă.</p>

<p>Regional Director of KHSI, Central and Eastern Europe, Keystone Moldova Executive Director</p> <p><i>(opinie expusă în scris în adresa BNS)</i></p>	<p>Convenției ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități, ratificată de Republica Moldova în anul 2010, și vine cu următoarea recomandare:</p> <p>1. De a include toate cele 6 întrebări din varianta scurtă a întrebărilor Grupului Washington (acum sunt incluse doar primele 4 întrebări). Astfel, considerăm oportună și necesară includerea a încă două întrebări, după cum urmează:</p> <ul style="list-style-type: none"> a. Întâmpinați dificultăți în îngrijirea personală, cum ar fi să vă spălați sau să vă îmbrăcați desinestător? b. Dacă ne referim la limbajul pe care-l utilizați, întâmpinați dificultăți în comunicare, de exemplu în a înțelege pe cineva sau în a fi înțeles de alții? <p>Includerea variantei scurte a întrebărilor Grupului Washington (6 întrebări) va permite identificarea tuturor persoanelor cu diferite tipuri de dizabilități (fizice, intelectuale, de văz, de auz, de comunicare) și va contribui la o mai bună elaborare și implementare a politicilor de incluziune din Republica Moldova.</p>	<p>Au fost incluse atât cele 6 întrebări din varianta scurtă a întrebărilor Grupului Washington, cât și o opțiune adițională propusă de MMPS privind „dificultăți emoționale, psihologice și/sau de sănătate mintală (anxietate, depresie, tulburare de comportament, etc.)”.</p>
--	--	---

III. Organizații internaționale și parteneri de dezvoltare

<p>Oficiului Înalțului Comisar al Națiunilor Unite pentru Drepturile Omului (eng. Office of the United Nations High Commissioner for Human Rights - OHCHR)</p> <p><i>(Recepționat prin email pe data de 31.03.2023 de la dumitru.roman@un.org)</i></p>	<p>Comments related to the Russian version of the <u>Questionnaire 2SCL</u></p> <p>The term for the Question 2 Type of collective housing:</p> <ul style="list-style-type: none"> • point 3 - приют/дом для престарелых/инвалидов should be reformulated to учреждение постоянного проживания для людей пожилого возраста/ людей с ограниченными возможностями • point 6 - детский дом, центр размещения и т.д. could be reformulated to центр размещения детей • point 8 - центр для размещения бездомных, приюты should be reformulated to центр размещения лиц без определенного места жительства <p><u>3P questionnaire</u></p> <p>II Ethnic and cultural characteristics</p> <p>question 25 -ethnic affiliation</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Se acceptă parțial, la textul ” <i>центр размещения</i>” s-a completat cu ”<i>детей</i>”.</p> <p>A fost editat în <i>центр для размещения бездомных или ночные приюты.</i></p>
---	--	--

	<p>Respondents should be free to indicate more than one ethnic affiliation or a combination of ethnic affiliations if they wish so. (See: Economic Commission for Europe, Conference of European Statisticians: Recommendations for the 2010 Censuses of Population and Housing (New York and Geneva, 2006), paras. 424 and 426)</p> <p>questions 27-28a languages sign languages could be added in the list of languages known/spoken the enumerators should be aware that users of sign languages are also members of linguistic groups (See: Special Rapporteur on minority issues, A/75/211)</p> <p>question 31 person's general employment status point 6 - домохозяйка - (housewife) should be reformulated to ведет домашнее хозяйство (housekeeping)</p> <p>question 39 occupation in proposed options (фактически выполняемая функция/профессия (главный бухгалтер, каменщик, штукатур, санитарка, персонал по уходу на дому, уборщик помещений и т. д.) should be avoided gender ties to any profession</p> <p>question 40 employment status point 1 employee (employment contract/verbal agreement) can we split and have two separate options - formal employment and informal employment?</p> <p>1CL questionnaire after question 19 Number of people in the household (present or temporarily absent) could be additional questions related to people with disability in the household yes/no and the number people with disability</p>	<p>Se acceptă. Întrebarea a fost reformulată cu prevederea de răspuns multiplu: “<i>Cărei etnii considerați că aparțineți? (se vor indica 2 opțiuni)</i>”.</p> <p>Se acceptă. Cunoașterea limbajului de gesturi va putea fi indicată la categoria <i>Altă limbă (de specificat)</i></p> <p>Se acceptă.</p> <p>Se acceptă.</p> <p>Nu se acceptă. Conform reomandărilor OIM și UNECE noțiunea de <i>ocupat</i> cuprinde toate categoriile enumerate la întrebarea 40, nu doar "salariatii (employees)", și nu se referă la statutul formal sau informal al ocupării.</p> <p>Se acceptă parțial. Întrebarea despre numărul persoanelor cu dizabilitate în gospodărie conform Washington Group va fi estimată în baza întrebărilor de la pct. 41.</p>
--	---	---

	<p>Personal questionnaire</p> <p><u>Part I. Demographic characteristics and internal and international migration</u></p> <p>After the question 2 date of birth, there could be a follow-up question on whether the respondent was born in country or abroad.</p> <p><u>Part II. Ethno-cultural characteristics</u></p> <p>Does question 25 (ethnicity) allow the respondent to choose between a pre-set list of ethnic or sub-ethnic groups?</p> <p>Will data on ethnic groups be analyzed also based on sex, age, birth, education, occupation, etc? (to have a comprehensive overview of the ethnic composition of the population)</p> <p>Same consideration on the need for a cross-cutting analysis for answers to question 26 (religion).</p> <p><u>Part III. Educational characteristics</u></p> <p>In addition to literacy and school attendance, there could be added a question on the field of education and training to assess correspondence between market supply and demand.</p> <p>On literacy: could there be a follow-up question to question 30, asking in what language/languages can the person read and write?</p>	<p>Se acceptă. Chestionarul 3P deja prevede întrebarea despre locul nașterii (întrebarea 15).</p> <p>Se va colecta informație despre etnie (răspuns multiplu – unde se vor putea indica 2 opțiuni) din declarația respondentului, care se va înregistra în chestionarul de colectare de către recenzor. Pentru a economisi timpul de înregistrare a informației, la recensământul de probă se va testa afișarea pe ecran a unei liste predefinite de etnii (cele predominante în societate conform RPL 2014), precum și fixarea altor etnii conform declarației respondentului. Se va realiza analiza și diseminarea datelor pe dezagregările listate, cu asigurarea principiului de confidențialitate statistică. (Statistical Disclosure Control)</p> <p>Idem.</p> <p>Nu se acceptă. Calificarea obținută în rezultatul educației formale (inclusiv cea profesională) este atestată printr-un certificat sau diplomă, eliberate în condițiile legii, evidența acestor documente fiind dusă în Sistemul Informatic de Personalizare a Actelor de Studii al Ministerului Educației, deci această informație se conține în surse de date administrative. Adicional, pentru analize ale pieței de muncă ar trebui utilizate cercetări specializate.</p> <p>Nu se acceptă.</p>
--	--	--

	<p><u>Part IV. Economic characteristics</u></p> <p>Question 31: the list of occupational status does not include unpaid work like trainees or volunteers.</p> <p>Question 40: as per International Classification of standards in employment, those who help family workers in their business are defined as ‘contributing family workers’, not ‘unpaid family workers’. Also, all options from 2 to 5 are considered ‘self-employed’ since they are all cases where remuneration depend on the profit. So perhaps it is confusing that ‘self-employed’ is only used in option 3 (self-employed worker).</p> <p>Question 41: disability should be measured considering all functioning domains. At the moment only walking, hearing, seeing, and cognition are included, while self-care and communication are not. While the first four domains are considered essential in disability status, the other two provide a more comprehensive measure for determining disability. The question includes 4 out of 6 Washington Groups Questions. So, proposal would be to include the other 2 questions:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Difficulty with (self-care such as) washing all over or dressing - Difficulty in communicating (for example understanding or being understood by others), using the usual language. <p>Building, housing questionnaire</p> <p><u>Part II. Details about the housing</u></p>	<p>Informația de bază despre limbi se colectează prin blocul cu caracteristicile etnoculturale, iar alte aspecte la acest subiect fac obiect al cercetărilor sociologice.</p> <p>Lista opțiunilor de răspuns pentru întrebarea cu privire la statutul ocupațional este formulată conform recomandărilor UNECE pentru recensăminte, p.498. Deoarece întrebare se referă la un segment îngust al populației (la RPL 2014 persoanele care au declarat ca au desfășurat voluntariat a constituit 4,5%), alte tipuri de muncă cum ar fi „munca stagiatorilor” sau „munca voluntarilor” vor fi estimate în cadrul modulului ad-hoc la Ancheta forței de muncă „Utilizarea timpului”, ce urmează a fi realizat de BNS în cadrul Programului de dezvoltare a Sistemului Statistic Național 2023-2026.</p> <p>Se acceptă. Varianta chestionarului în limba română este formulată conform Clasificării Internaționale Standard a Ocupațiilor (Organizația Mondială a Muncii). În varainata engleză s-a corectat.</p> <p>Întrebarea a fost completată cu toate 6 opțiuni de răspuns conform recomandărilor Grupului de la Washington. Astfel, opțiunile incluse permit identificarea gradului de dizabilitate conform Recomandările Comisiei Economice pentru Europa a Organizației Națiunilor Unite pentru recensămintele populației și locuințelor, runda 2020. Adicional, a fost completată cu opțiunea propusă de către Ministerul Muncii și Protecției Sociale: „dificultăți emoționale, psihologice și/sau de sănătate mintală (anxietate, depresie, tulburare de comportament, etc.)”.</p>
--	---	--

	<p>Question 12 (cold water supply system): do you consider it relevant, in the context of Moldova, to add the proximity in terms of meters, from public water network to the building (option 3)? This would serve to assess the difficulty in accessing water when network is outside the building.</p> <p>Question 13 (toilet). What I think it's missing is the distinction between toilets for private use of the household unit and shared toilets. I notice that there is no question on solid waste disposal (is waste collected; burned; dumped; etc..?). I consider this an important aspect of sustainable development.</p> <p>In the list of visitors (bottom page), it would be interesting to know if guests include Ukrainian refugees.</p> <p>Common Country Analysis, 2021, Republic of Moldova</p> <p>This UN CCA is in line with the central and transformative premise of the 2030 Agenda for Sustainable Development to LNOB. In this section, we identify the groups that are being left behind in Moldova and analyze the different layers of vulnerability they face.</p> <p>In the analysis, we have considered all 13 vulnerable groups as suffering significant deprivations. As such, we have not listed the groups by order of priority, as we feel they all urgently deserve to be supported.</p> <p>In line with the UN Sustainable Development Goals Operational Guide for UNCTs, the following five key factors were utilized:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Discrimination: on the basis of assumed or ascribed identity or status 2. Geography: isolation, risk or exclusion due to location; includes environmental degradation, transport and technology 3. Vulnerability to shocks: includes conflict, climate and environmental 	<p>Nu considerăm oportună completarea chestionarului cu întrebarea suplimentară propusă, ci păstrarea întrebărilor conținute în chestionarul RPL precedent. E de menționat că, conform RPL 2014, doar 2% dintre locuințe aveau rețea publică în afara locuinței.</p> <p>Întrebarea este relevantă pentru spațiile colective de locuit și aceasta se colectează la întrebarea 11 în chestionarul 2SCL.</p> <p>Date cu privire la deșeurile sunt colectate de Agenția Mediului.</p> <p>Chestionarul 3P prin colectarea întrebării despre locul nașterii, cetățenie și data stabilirii în localitatea de recenzie oferă posibilitatea de a identifica aceste persoane.</p> <p>La RPL se recenzează toată populația țării, care include toate categoriile de populație (și marea majoritate a grupurilor vulnerabile menționate), pentru care se vor colecta și produce date privind caracteristicile de bază (etnice, culturale, sociale, economice, educaționale) și disemina ulterior date statistice, cu respectarea confidențialității datelor statistice.</p> <p>Cu toate acestea, analiza aprofundată a anumitor factori și circumstanțe pe anumite grupuri ale populației face obiect de studiu sociologic în cadrul cercetărilor selective tematice, precum și al evidenței în registre publice și/sau surse de date administrative.</p>
--	---	---

	<p>4. Governance: laws, policies, institutions, voice and participation (includes informal and traditional governing systems)</p> <p>5. Socioeconomic status: multidimensional poverty, inequalities, access to services and income</p> <p>The current analysis is based on the latest universal periodic review (UPR) cycle of Moldova, consultations with vulnerable groups conducted during the months of August and September 2021. Focus group discussions were conducted with five left behind persons: Roma, persons affected or living with HIV, unemployed persons, youth and LGBTI+. In addition, more than 20 assessments on the impact of COVID-19 in Moldova, as well as existing data from the NBS, were considered for the following analysis.</p> <p><i>Groups left behind</i></p> <p>Ethno-linguistic minorities</p> <p>Roma population</p> <p>Persons with disabilities</p> <p>Women victims of violence</p> <p>Vulnerable children</p> <p>Asylum seekers, refugees and stateless persons</p> <p>Returning migrants, families dependent on remittances and victims of human trafficking</p> <p>Persons living with and affected by HIV</p> <p>Older persons</p> <p>People in detention</p> <p>LGBTI+ persons</p> <p>Smallholder agricultural producers</p> <p>Persons living in rural area</p>	
<p>Oficiul Înaltului Comisar al OSCE pentru minoritățile naționale, Haga</p> <p><i>(opinie expusă în scris în adresa BNS)</i></p>	<p>The HCNM views Moldova’s planned Census 2024 as a crucial activity for empowering the country’s authorities to identify potential challenges and in response deliver policy and legislation for enhancing social cohesion of Moldova’s diverse society.</p> <p>The HCNM stands ready to provide further detailed and technical input in regard to the Census 2024, based on the need and request of the National Bureau of Statistics of the Republic of Moldova.</p>	

	<p><u>Ethnicity (Question 25 – 3P)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Română: "Cărei etnii considerați că aparțineți?" ("Din ce grup etnic considerați că faceți parte?") • Rusă: "Национальность/этническая принадлежность" ("Naționalitate/etnie") <p>Recommendations</p> <ul style="list-style-type: none"> • Multi-choice property: It is strongly recommended that census participants be allowed to indicate multiple ethnicities, if they identify with more than one group. This approach ensures compliance with the primacy of voluntary self-identification. The question should be reformulated accordingly or supplemented with instructions that ensure that respondents understand that more than one option is possible. Changing the question to a multi-choice format may require technical adaptations regarding data coding, processing, and analysis. There is ample experience available from other national jurisdictions and HCNM is able to provide specific technical expertise in this regard. • Allow for write-in responses: It is recommended to ensure that census participants/enumerators can write-in ethnic group(s), instead of relying on a list of choices. • List of options: Previous census testing from national jurisdictions shows that a write-in format without providing a list of choices or examples <u>on the questionnaire itself</u> may increase self-identification of minority communities. However, it is recommended to provide a comprehensive list of options for enumerators/participants on an additional sheet or an online resource. It is important to employ terminology that is recognized and used in Moldova’s context. Used terminology should be the result of a consultation process with minority communities. It should be explicitly clear that non-answer is an option. It is important to recognize that an external options list can limit coding and processing difficulties after enumeration. Usage of categories, for example for grouping multiple identities into one 	<p>Se acceptă.</p> <p>Întrebarea a fost reformulată cu prevederea de răspuns multiplu: “Cărei etnii considerați că aparțineți? (se vor indica 2 opțiuni)”.</p> <p>Se acceptă parțial.</p> <p>Se va colecta informație despre etnie (răspuns multiplu) din declarația respondentului, care se va fixa în chestionarul de colectare de către recenzor. Pentru a economisi timpul de înregistrare a informației, la recensământul de probă se va testa afișarea pe ecran pentru recenzor a unei liste predefinite de etnii (cele predominante în societate conform RPL 2014), precum și fixarea altor etnii conform declarației respondentului.</p>
--	--	--

	<p>category for analytical purposes, can allow for better data comparability.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Clarity of language: It is recommended to ensure that “ethnic group” as a term is generally understood to convey the meaning intended by the implementing agency. This is especially important for questionnaires in the Russian language for avoiding introducing errors due to the ambiguity of the Russian term “national’nost” (“национальность”). Also, note that item 25 in the Russian version of the questionnaire should not differ from the Romanian language version. • Enumerator/respondent instructions: Census enumerators and/or respondents should have specific instructions available for data entry geared towards increasing understanding of terminology. Instructions can also contain an explanation of the purpose of the question, explaining how the data will be used. • Additional indicators: It may be beneficial to consider adding supplementary questions, which may provide contextual information on the issue of ethnicity. This includes asking for the “country of birth” of the person and the persons’ parents, as well as migration-related questions. <p>Religion (Question 26 – 3P)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Romanian: “Cărei religii considerați că aparțineți?” (“Which religion do you consider you belong to?”) • Russian: “Религия” (“Religion”) <p>Recommendations</p> <ul style="list-style-type: none"> • Allow for write-in responses: It is recommended to provide an option for census participants to write-in their own religious affiliation, without a pre-determined choice list for selection • List of options: While it is recommended to provide a write-in option, a list of options for enumerator/participants may 	<p>Se acceptă. Versiunea rusă a fost ajustată pentru a corespunde întocmai cu cea în română, și urmează a fi testată.</p> <p>Se acceptă parțial. Instrucțiunile recenzorului vor conține informații necesare conform recomandărilor UNECE privind recensămintele, nu și explicații despre cum vor fi utilizate datele.</p> <p>Se acceptă. La propunerea Organizației Internaționale pentru Migrație (ION) au fost adăugate întrebări despre țara de naștere a tatălui și mamei (întrebările nr.22.1-22.4).</p> <p>Se acceptă parțial. Se va colecta informație despre religie din declarația respondentului, care se va fixa în chestionarul de colectare de către recenzor. Pentru a economisi timpul de înregistrare a informației, la recensământul de probă se va testa afișarea pe ecran pentru recenzor a unei liste predefinite de religii (cele predominante în societate</p>
--	--	---

	<p>be beneficial as part of the question’s instructions as an example or as a separate resource (including online). It is important to employ terminology that is recognized and used in Moldova’s context. Answer options should be the result of a consultation process with religious communities. Non-answer options should be made available explicitly.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Enumerator/respondent instructions: Census enumerators and/or respondents should have specific instructions available for interviewing geared towards increasing understanding of terminology. Instructions can also contain an explanation of the purpose of the question, explaining how the data will be used. • Inconsistency between questionnaire language versions: It is recommended to ensure that all intended language versions of the questionnaire are consistent in both wording and meaning. It is recommended to follow international guidance on questions related to religion. <p>Language (Questions 27, 28, 28a – 3P)</p> <p>Question 27</p> <ul style="list-style-type: none"> • Romanian: “Care este limba maternă?” (“What is your mother tongue?”) • Russian: “Родной язык” (“Native Language”) <p>Question 28</p> <ul style="list-style-type: none"> • Romanian: Care este limba vorbită de obicei? (“What is the language usually spoken?”) • Russian Язык, на котором обычно разговариваете (“The language you usually speak”) Question 28a • Romanian: Altă limbă pe care o cunoașteți? (“Other language you know?”) • Russian: Другой язык,которым владеете (“Another language that you speak”) <p>Recommendations</p> <ul style="list-style-type: none"> • Multiple-choice property: The question format may be biased against generating data on bi- or multi-lingual individuals. 	<p>conform RPL 2014), precum și fixarea altor religii conform declarației respondentului.</p> <p>Se acceptă parțial. Instrucțiunile recenzorului vor conține informații necesare conform recomandărilor UNECE privind recensămintele, nu și explicații despre cum vor fi utilizate datele.</p> <p>Se acceptă. Versiunea rusă a fost ajustată pentru a corespunde întocmai cu cea în română, și urmează a fi testată.</p> <p>Se acceptă parțial. Cunoașterea mai multor limbi se va fixa prin răspunsurile declarate de respondent la cele 3 întrebări cu referire la limbi.</p>
--	--	--

	<p>Question 28, for example, suggests that only one language can be spoken usually. This may not reflect the reality of a significant number of Moldovans, who employ various languages in their daily life based on context and setting. Language questions and/or the accompanying instructions should make it possible and obvious for the respondent to indicate more than one language.</p> <ul style="list-style-type: none"> • • Limited informational quality of question format: There is a risk that the current questions will not yield accurate information about the level of language knowledge of individuals. For example, question 27, is unlikely to generate information about the level of native language knowledge in all circumstances. Among others, a person may indicate Gagauz as the native language but not have sufficient knowledge to conduct a conversation in that language. A census should aim at collecting information across four language-related variables: native language(s), main language(s), usual language(s), as well as the ability to speak these and any other language(s). • Clarity of terminology: It is recommended to either clarify the question text or provide instructions for enumerator/respondents on key terms related to languages. This is important as terminology such as “native language”, “mother tongue”, “main language”, “usual language” can be interpreted in various ways across various languages. • Using additional indicators for determining language knowledge levels, especially on minority languages: It is important to consider that language knowledge cannot only be ascertained by direct questioning but also via contextual indicators, such as language experience during schooling. This may increase the informational value of the census and can be particularly important to generate information on minority languages. Some jurisdictions have recently introduced such questions. 	<p>Conform pct. 724 din Recomandările Comisiei Economice pentru Europa a Organizației Națiunilor Unite pentru recensămintele populației și locuințelor, runda 2020 limba maternă și limba vorbită de obicei nu oferă opțiuni multiple.</p> <p>Nu se acceptă. La formularea întrebărilor despre limbi s-a ținut cont de recomandările UNECE, bunele practici internaționale – pentru a răspunde scopul de bază al RPL. Totodată, colectarea de informații despre nivelul de cunoaștere a limbilor se recomandă a fi realizată în cadrul cercetărilor sociologice prin sondaj, focusate pe examinare în profunzime a aspectelor relevante.</p> <p>Pentru a păstra comparabilitatea la recensăminte, întrebarea dată va fi păstrată în aceeași formă precum la recensămintele din 2004 și 2014.</p> <p>Se acceptă parțial. Instrucțiunile recenzorului vor conține informații necesare conform recomandărilor UNECE privind recensămintele.</p> <p>Nu se acceptă. Colectarea de informații despre nivelul de cunoaștere a limbilor se recomandă a fi realizată în cadrul cercetărilor sociologice selective, focusate pe examinare în profunzime a aspectelor relevante.</p> <p>Se acceptă.</p>
--	---	--

	<ul style="list-style-type: none"> • Inconsistency between questionnaire language versions: It is recommended to ensure that all intended language versions of the questionnaire are consistent in both wording and meaning. For example, in question 28a, the Romanian verb “cunoașteți” may convey a different meaning than the Russian verb “владеете”. <p>Data quality and technical issues</p> <p>It is crucial to recognize that it is not sufficient to consider questions formatting alone for ensuring appropriate response rate and validity. Research has shown that response quality regarding race and ethnicity is related to a multitude of factors. This includes the question format (one question vs. two), response categories, instruction wording, question terminology, the census delivery mode (differing mode effects for mail questionnaire vs. online vs. in-person), as well as outreach facilitation (community mobilization, etc.).</p> <p>It may be important to consider means-testing questions related to ethnicity, language, and religion. While experiences from other national jurisdictions may be helpful for informing the census approach, it is important that the census appropriately responds to Moldova’s context. Form testing should be considered a necessity in this regard.</p> <p>HCNM recognizes that changes from single-answer to multi-answer question formats on ethnicity and language may lead to comparability issues across data sets (including previous Census exercises), as well as data coding and processing challenges. However, HCNM notes that international experience indicates that continuous adaptation of ethnicity-, language- and religion-related questions is a necessary process that can, if managed properly, significantly increase data quality while maintaining data comparability. HCNM stands ready to provide specific examples and technical support, as needed.</p>	<p>Versiunea rusă a fost ajustată pentru a corespunde întocmai cu cea în română, și urmează a fi testată.</p> <p>Se acceptă.</p> <p>Chestionarele vor fi testate până la RPL de probă și în cadrul acestuia.</p>
<p>UN Women în Moldova</p> <p><i>(opinie exprimată de Lucreția Ciurea la ebenimentul public din 23.03.23)</i></p>	<p>1CL Capitolul IV. ACTIVITATEA AGRICOLĂ</p> <p>La pct. 24 termenul este conform cadrului legal? Se exclud păsările domestice?</p>	<p>Se acceptă.</p>

	<p>3P I. CARACTERISTICI DEMOGRAFICE ȘI MIGRAȚIA INTERNĂ, INTERNAȚIONALĂ</p> <p>La pct. 18 - Această întrebare are cumva legătură cu 8 și 9 de mai sus? Dacă întrebăm fără întrerupere în ultimele 12 luni sau o perioadă mai lungă?</p> <p>3P IV. CARACTERISTICI ECONOMICE</p> <p>Pct. 35 sbct.2 - Și cum rămâne în cazul când respondentul nu e de acord să menționeze denumirea unității? Ce informație ne va ajuta la compilare această întrebare?</p> <p>Poate să fie opțiuni de denumire numai de ex. SRL, II, AGT, Banca, etc.</p>	<p>Vor fi explicații corespunzătoare în manualul personalului de recensământ.</p> <p>Pentru scopuri statistice, este importantă <i>activitatea economică</i> a unității la care lucrează respondentul (conform Recomandărilor UNECE - <i>Industry (- branch of economic activity (core topic)</i>).</p> <p>Denumirea unității este o întrebare care ajută la verificarea și codificarea corectă a variabilei „activitatea economică”. Doar opțiuni de genul SRL, ÎI etc. nu sunt suficiente.</p>
<p>UNICEF Moldova <i>(opinie exprimată de Elena Laur la ebnimentul public din 23.03.23)</i></p>	<p>Chestionarul 3P - este necesar de clarificat modul în care vor fi incluși copiii deoarece în explicații se menționează "interviewarea", și copiii nu pot fi interviewați - "... se completează pentru fiecare persoană din gospodărie, înscrisă în lista membrilor gospodăriei (care locuiesc de obicei în locuința dată) din chestionarul 1CL, în aceeași ordine din listă, prin interviewarea fiecărei persoane.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>La RPL va fi interviu față-în-față și interviu proxy, aplicat inclusiv în cazul copiilor atunci când în locul copiilor va răspunde un membru adult al gospodăriei. Modul de recenzare al respondenților va fi descris în manualul personalului de recensământ.</p>
<p>Misiunea Organizației internaționale pentru Migrație (OIM) <i>(opinie expusă în scris în adresa BNS)</i></p>	<p>Deși atât stocul imigranților născuți în străinătate, cât și cel al străinilor poate fi identificat, iar subiectele esențiale pentru caracterizarea acestora sunt incluse în chestionarul de recensământ, există unele limitări. Principala limitare constă în faptul că motivul migrației (întrebarea 10) depinde de întrebarea 8, care se referă la absența persoanei de la locul de reședință obișnuită, indiferent de motivul și de perioada de absență. În cazul în care o persoană a sosit în Republica Moldova înainte de 1 martie 2023 și nu și-a părăsit locul de reședință obișnuită, chestionarul trece la întrebarea 11. Prin urmare, motivul migrației este luat în considerare doar dacă migrația a avut loc în ultimul an la momentul recensământului. Acest lucru înseamnă că se pierd informații</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Întrebarea nr. 10 a fost completată cu răspuns suplimentar: <i>7. strămutare forțată (conflicte, persecuții, dezastre sau alte circumstanțe)</i></p>

	<p>la colectarea datelor pentru persoanele care au sosit înainte de momentul de referință, chiar dacă acestea pot fi identificate ca imigranți, motivul pentru care s-au mutat în Republica Moldova nu ar fi fost înregistrat.</p> <p>Deși opțiunile de la întrebarea 10 permit stabilirea profilului imigranților în funcție de motivele migrației, cum ar fi munca, studiile, familia și altele, este de remarcat în mod special că „strămutarea forțată” nu este inclusă ca opțiune. Având în vedere războiul din Ucraina, este esențial să se includă această categorie în următorul recensământ pentru a identifica populațiile strămutate cu forța, precum refugiații.</p>	
	<p>Actualul chestionar de recensământ nu include o întrebare despre „Țara de naștere a părinților”, necesară pentru a identifica a doua generație de migranți. Deși această întrebare este considerată, în general, un subiect neesențial pentru a fi inclus în toate recensămintele și depinde de contextul și circumstanțele particulare ale țării în cauză (CEE-ONU, 2015; CEE-ONU, 2018; UNDESA, 2021; UNDESA, 2022). Pentru Republica Moldova, această chestiune ar putea fi esențială pentru a anticipa o creștere a populației imigrante. Această abordare ar putea contribui la stabilirea unei baze de referință pentru a doua generație de imigranți, care poate fi apoi utilizată pentru analize ulterioare. În plus, în ceea ce privește migrația de întoarcere, informațiile pe această temă permit identificarea copiilor născuți în străinătate ai părinților născuți în țară. Cu toate acestea, includerea unei întrebări privind țara de naștere a părinților ar fi supusă anumitor limitări, și anume lungimea maximă a chestionarului și alte priorități ale Republicii Republica Moldova care nu sunt neapărat legate de migrație. Cu toate acestea, o întrebare tip va fi inclusă în secțiunea privind ajustările recomandate.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Chestionarul a fost completat cu întrebările:</p> <p>22.1/22.2 Unde s-a născut tatăl Dvs. (denumirea țării)?</p> <p>22.3/22.4 Unde s-a născut mama Dvs.(denumirea țării)?</p>
	<p>Întrebarea 15-16-17: Locul de naștere</p> <p>Se recomandă să fie adăugată și varianta de răspuns: Necunoscut</p> <p>Atunci când se înregistrează locul nașterii la întrebarea 17, este important să se includă o mențiune între paranteze care să</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>La întrebarea nr. 15 Unde v-ați născut? s-a adăugat a patra variantă de răspuns <i>Necunoscut</i>.</p>

	<p>precizeze: „Conform frontierelor actuale”. Acest lucru este deosebit de relevant pentru țări precum Republica Moldova, care au suferit modificări ale frontierelor, având în vedere că aceasta a făcut parte din URSS. În timp ce colectarea de informații privind țara de naștere este în mare parte simplă, se pune întrebarea dacă țara de naștere înregistrată ar trebui să fie cea care există la momentul recensământului sau cea care a existat la momentul nașterii. Alegerea abordării influențează în mare măsură datele migrației înregistrate și depinde de interesul țării. Înregistrarea țării de naștere în baza granițelor actuale ale țării, împreună cu data nașterii, ar permite numărarea și agregarea persoanelor din fosta URSS ca moldoveni în analiză. În plus, prin dezagregarea datelor, ar fi posibil să se examineze tendințele și modelele în cadrul unor grupuri specifice, dacă se dorește. Această abordare permite flexibilitate în a decide dacă să ia în considerare sau nu persoanele din fosta URSS ca migranți într-o etapă ulterioară. Enumeratorii⁵ ar trebui să fie bine informați cu privire la aspectul ce vizează înregistrarea informației privind locul de naștere în conformitate cu frontierele naționale actuale ale țării de naștere nu cu cele care existau la momentul nașterii. Includerea acestei explicații este deosebit de utilă în cazul chestionarelor auto-completate și, prin urmare, ar trebui clarificată în instrucțiunile de recensământ.</p>	<p>La întrebările nr. 16 și 17 la varianta de selecție va exista și varianta de răspuns <i>Necunoscut</i>.</p> <p>Similar recensământului din 2014 la întrebarea nr. 17 din Chestionarul 3P: Care este denumirea țării de naștere, se va declara <i>Conform frontierelor actuale</i> (concretizarea respectivă este făcută și în manualul recenzorului).</p>
	<p>Odată cu creșterea relevanței muncii la distanță, în special din cauza pandemiei COVID-19, subiectul muncii la distanță a căpătat importanță pentru toată lumea. Este esențial să se estimeze impactul acestei forme de muncă și modul în care aceasta se intersectează cu alți factori socio-economici. Prin urmare, se recomandă ca această opțiune să fie încorporată în recensământ ca opțiune de răspuns: lucrul de la distanță.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Întrebarea cu privire la localizarea geografică a locului de muncă și variantele de răspuns la aceasta au fost selectate în baza pct. 440-443 și a pct. 553 din Recomandările Comisiei Economice pentru Europa a Organizației Națiunilor Unite pentru recensămintele populației și locuințelor, runda 2020.</p>
	<p>Având în vedere prevalența muncii temporare în Republica Moldova, adăugarea unei opțiuni de clasificare a acestui tip de muncă ar fi extrem de utilă. Acest lucru ar permite o distincție clară între acest tip de muncă și altele, în special pentru lucrătorii migranți. Prin urmare, se recomandă în mod deosebit includerea opțiunii de muncă sezonieră la întrebarea 40 pentru a identifica</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Face obiect de studiu al altor cercetări selective tematice.</p>

<p>mai bine mobilitatea sezonieră și munca temporară în Republica Moldova.</p>	
<p>Întrebări suplimentare posibile</p> <p>Având în vedere importanța remitențelor pentru economia moldovenească și accentul pus pe strategia diasporei moldovenești, s-a observat că recensământul nu a inclus întrebări legate de remitențe. Deși acest lucru ar putea fi determinat de dimensiunea limitată a recensământului sau de posibilitatea de a colecta astfel de date din alte surse, este oportun să se ia în considerare includerea unor întrebări relevante în cadrul recensământului. Cu toate acestea, pentru recomandări detaliate cu privire la modul de încorporare a acestor întrebări ar fi necesară o analiză mai aprofundată, prin urmare, revizuirea actuală se va limita la enumerarea subiectelor vizate de astfel de întrebări pentru a obține informații utile despre migrație, remitențe și implicarea diasporei:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Trimiterea și primirea de remitențe: identificarea persoanelor care trimit sau primesc remitențe și cât de mult trimit sau primesc. 2. Frecvența trimiterii și primirii de remitențe: identificați frecvența tranzacțiilor de remitere de bani, de exemplu, lunar sau anual. 3. Destinația de trimitere a remitențelor: identificați țările sau regiunile în care sunt trimise remitențele. 4. Utilizarea remitențelor: identificați scopurile pentru care sunt utilizate remitențele, cum ar fi educația, serviciile medicale sau investițiile în afaceri. 5. Implicarea diasporei: identificați persoanele care sunt implicate activ în comunitatea diasporei și nivelul lor de implicare. 6. Percepția politicilor guvernamentale privind migrația și diaspora: identificarea modului în care indivizii percep politicile guvernamentale legate de migrație și implicarea diasporei. 7. Accesul la servicii consulare: identificați disponibilitatea și 	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Date despre remitențe sunt colectate în alte cercetări statistice precum Cercetarea Bugetelor Gospodăriilor Casnice, și studii sociologice selective pe tematici relevante.</p> <p>Date privind alte aspecte enumerate fac obiect de studiu în cadrul cercetărilor sociologice selective pe tematici relevante.</p> <p>Nu considerăm oportună includerea acestor întrebări în chestionarul RPL, în special pentru a nu supraaglomera chestionarul.</p>

	<p>accesibilitatea serviciilor consulare pentru persoanele care locuiesc în străinătate.</p> <p>Prin adăugarea de întrebări care vizează aceste subiecte, factorii de decizie politică pot obține o mai bună înțelegere a modului în care migrația, remitențele și implicarea diasporei afectează economia țării și cum pot fi ajustate politicile pentru a sprijini aceste grupuri.</p>	
IV. Experți internaționali		
<p>Roberto Bianchini, Researcher and Development Unit, Director Italian Geographical Society</p> <p><i>(opinie expusă în scris în adresa BNS)</i></p>	<p>The questionnaire design is fully on the basis of PAPI, and does not reflect the requirements, limitations and possibilities of CAPI. We are sure that NBS is aware that the electronic questionnaire will look different, for example in relation to filters and skips which will have to be managed automatically by the software and not shown to enumerators.</p> <p>It is suggested that all questions should specify the questions in full, not as statements. And they should indicate what answers can be expected. E.g. 'Status of the person at the census reference time (on 1 March 2024 at 00:00 a.m.)?' is not a question (despite the ?) at the end), but a statement. And the question is very cryptic. A respondent will not understand what information should be provided. E.g. replace the question by 'Was <Name> present at this address at the census moment (1 March 2024, 00.00 AM)?'</p> <p>Household listing</p> <p>Preferably, the household listing should include all key demographic variables (date of birth, sex, marital status). This information will also be required for automated skips and filters in the CAPI application.</p> <p>The questionnaire does not indicate the sequence of asking questions in the household listing. E.g. information about mother/father/husband can only be given once the listing is completed. In PAPI, there is a need to include</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Chestionarele PAPI au fost reformulate sub formă de întrebări pentru versiunea de colectare a datelor prin utilizarea dispozitivelor electronice CAPI (eng, <i>Computer-Assisted Personal Interview</i>).</p> <p>Se acceptă.</p> <p>Conținutul listei a fost modificat.</p> <p>Se acceptă.</p> <p>Se va selecta și testa modalitatea cea mai eficientă de colectare a acestor date în versiunea CAPI.</p>

	<p>mother/father/husband information in the listing. In CAPI, it should preferably be included in the individual module</p> <p>There should be a clear specification of the first person listed in the household listing. Only mentioning 'first person' means that anyone can be listed first. It should explicitly refer to the head of household or reference person.</p> <p>The definition of the place of usual residence is not correct. E.g. is does not specify what is 'permanently' (a time span should be mentioned, it does not refer to the place on census night)</p> <p>Individual module</p> <p>Name, Surname: No need to ask/enter this question. It is stored in the CAPI memory and can automatically be presented in the questions for the individual</p> <p>2 - There are no provisions for cases where the date of birth cannot be given. In-built checks should identify these, another question for age should be asked. Preferably, a question should be added to confirm the age, calculated on the basis of date of birth.</p> <p>3 - "In fact this question includes two questions. Better ask two separate questions. Preferably revise the order of response options"</p> <p>4 - Ask the question in such a way that the respondent gives the answer according to the response options</p> <p>5 - Locality list should be nested in the municipality</p> <p>8 - Difficult question to understand</p>	<p>Se acceptă. În versiunea electronică vor fi explicații succinte despre cine trebuie să fie prima persoană în gospodărie. Informații mai detaliate vor fi în manualul personalului de recensământ.</p> <p>Se acceptă. Durata aflării în țară/localitate cu un an până la data recensământului și intenția de a pleca din țară/localitate în următorul an su fost indicate.</p> <p>Se acceptă. Câmpurile au fost incluse doar pentru versiunea PAPI pentru consultarea cu utilizatorii. În versiunea CAPI se va prelua automat din <i>Lista persoanelor</i>.</p> <p>Se acceptă. Pentru astfel de cazuri se va inregistra doar anul de naștere (declarat de respondent).</p> <p>Întrebarea a fost reformulată, cu revizuirea opțiunilor de răspuns.</p> <p>Întrebarea a fost reformulată.</p> <p>Clasificatorul pe localități va conține și denumirea raionului din care aceasta face parte.</p> <p>Întrebarea a fost reformulată.</p>
--	---	--

	<p>11 - Refers to intention for leaving and being absent; what if the person intends both, but for different reasons?</p> <p>12 - Unmarried' should be 'Never married'; should 'Separated' be added?</p> <p>14 - This is typically a question that needs instructions. In CAPI this can be added on the screen</p> <p>19 - Can be skipped if 15=1 and 18=1</p> <p>21 - If the individual module is for usual residents in the household, response option (2; lives abroad) cannot occur</p> <p>23 - For stateless persons: people may not ever had citizenship of any country.</p> <p>Ethno-cultural questions: EU requirements would require confidentiality provisions; there should be instructions for the enumerator and respondent how to deal with these questions on the screen (and therefore, as part of the questionnaire)</p> <p>28a - No correct. Multiple options should be possible to record Education: I would assume the census should collect information on education attendance</p> <p>30 - Question on literacy seems too simple. It may be reasons for that In Moldova, but this should be further discussed.</p>	<p>Situația menționată va fi clară din durata indicată la opțiunea de răspuns nr.1 “da” (unde se vor indica nr. de luni timp de care persoana intenționează să lipsească în anului de după recensământ, diferența reprezentând durata prezenței în localitate).</p> <p>Opțiunea ”divorțat(ă)” există (ved. întrebarea nr. 12 din chestionarul 3P).</p> <p>Se acceptă. Aceste explicații sunt incluse în versiunea CAPI.</p> <p>Salturile pentru 15 = 1 și 18 = 1 sunt incluse.</p> <p>Nu se acceptă. Chestionarul 3P este pentru a identifica rezidenții.</p> <p>La într. 23 este opțiunea 4 <i>fără cetățenie</i>.</p> <p>Se acceptă.</p> <p>Se acceptă.</p> <p>Nu se acceptă. Informație despre studii în instituții de învățământ se colectează la Cercetarea Bugetelor Gospodăriilor Casnice și în statistica curentă pe educație.</p> <p>Nu se acceptă. Întrebarea se păstrează.</p>
--	--	---

	<p>31 - "Question is very cryptic, difficult to understand for a respondent. Response options are not mutually exclusive; persons can be employed and looking for a job at the same time. Some response options do not refer to 'employment status' (e.g. disabled). Different questions should be asked"</p> <p>32 - "The reference week should be the week before census moment. This is a yes-no question, but response options are many more; separate into different questions"</p> <p>33 - Based on the question as it is, response option (2) will never be answered by the respondent</p> <p>34 - Skipping this question if 33=3 implies losing relevant labour force information</p> <p>37 - More detailed location of the place of work should be included, if possible</p> <p>39 - Supposedly, this question (it is not a question) tries capturing occupation information. Must be asked in a very different way and with clear instructions</p> <p>There is no question on industry; this is essential information for the labour force, labour market, economy</p> <p>41 - Preferably, Washington Group guidelines should be followed for disability questions.</p>	<p>Se acceptă parțial. Opțiunile vor fi reexamine pentru a asigura că sunt clare și exclud dublări. Intervievatorul trebuie să citească toate opțiunile și respondentului i se cere să aleagă doar una, pe care o consideră principală. Conform Recomandărilor UNECE, p. 498, cu evidențierea din categoria „altă situație” doar a persoanelor cu incapacitate permanentă de muncă.. Deoarece perioada de recenzare va dura peste o lună, se va utiliza „săptămâna de referință în mișcare” (moving reference week).</p> <p>Opțiunea de răspuns este corectă din punct de vedere a definiției șomajului și este formulată conform Recomandărilor UNECE pe recensământ.</p> <p>Se acceptă. Este formulată conform recomandărilor UNECE, p. 440-445.</p> <p>Se acceptă. Întrebarea a fost completată și reformulată. Este întrebarea 39, care a fost reformulată pentru claritate. Variantele de răspuns au fost completate în conformitate cu recomandărilor Grupului Washington.</p>
<p>Eliahu Ben-Moshe, PhD Adviser and Researcher in Demography and Statistics</p>	<p>I browsed through the questionnaires, mainly the household listing and the personal questionnaire. The questionnaire provides a good basis to work with, BUT it will need extensive work to be adapted to the CAPI media when</p>	<p>Se acceptă. Propunerile au fost luate în considerare la definitivarea chestionarelor.</p>

<p><i>(opinie expusă în scris în adresa BNS)</i></p>	<p>now it is a PAPI questionnaire. I should stress that such adaptation is not trivial since it requires a different way of thinking that takes advantage of the new media.</p> <p>Moreover, because of the importance and frequency of international migration streams in R.Moldova the whole set of questions intended to determine if a person pertains or not to the census population (the population defined to be part of the usually resident population) in RM, still need especial and careful treatment.</p> <p>Also the lack of complete data about internal movements from other sources requires the census to try to tackle this topic too (even though the census may not be the more appropriate source for it).</p> <p>In short, you have a good basis to begin working with, but still a long way to go.</p> <p>Household listing (<i>Lista persoanelor</i>):</p> <p>I would suggest adding passport or another ID number for foreigners identification (check with border police for the best option/s that may allow record linkage with their data). I also think that clear instructions should be stated on who should be included in the list (= all persons that are considered members of this household and live usually in this living-unit, including those temporarily absent). The instructions should remind the enumerator of cases that may be wrongly excluded (small children and in particular newborns, soldiers?, institution and boarding school residents?, persons who have been abroad for less than a year, foreign workers who work in the household and are off duty, and perhaps others, all according to the census population definition). We should prefer to include anyone considered by the residents as a member of the household even if they reside abroad for more than a year, since we may identify them later on within the personal questionnaire.</p>	
--	--	--

Director general al Biroului Național de Statistică

Oleg CARA